

РЕШЕНИЕ

№ 108

гр. К., 29.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – К., III СЪСТАВ, в публично заседание на шести февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Деян Ст. Вътов

при участието на секретаря Евгения Пинева
като разгледа докладваното от Деян Ст. Вътов Гражданско дело № 20235140100716 по описа за 2023 година

Производство по делото е образувано по искова молба вх. № ***** от 14.06.2023 г., с която съдът е сезиран с обективно съединени искове на Д. М. Н. , ЕГН *****, с адрес: ***** против „С. К.“ ООД, ЕИК ***** за признаване за установено, че клаузата за неустойка на чл. 11, ал. 1 от сключения между страните договор за потребителски кредит № *****/22.12.2021 г. е неправопавна (нищожна), акто и за осъждането на ответника на основание чл. 55, ал. 1, предл. I ЗЗД вр. с чл. 22 ЗПК, върне дадената по договора сума в размер на 10 (десет) лева – частичен иск от дължимата общо сума, в размер на 413,06 лева, представляваща всички недължимо платени суми по недействителния договор за кредит, ведно със законната лихва считано от 14.06.2023 г. – датата на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

В исковата молба се твърди, че ищецът е сключил договор за паричен заем/кредит № *****/22.12.2021 г., за който се поддържа, че е недействителен по смисъла на чл. 22 ЗПК. С петитума на исковата молба недействителността на договора е релевирана под формата на възражение, като е отправено искане ответникът да бъде осъден да върне на ищеца на основание чл. 55, ал. 1, предл. I ЗЗД всички недължимо платени суми, т.е. платеното по договора без главницата. Предявен е и иск за прогласяване недействителността на отделни клаузи от договора, предвиждащи неустойка.

Ответникът, в законоустановения едномесечен срок, подава отговор на исковата молба, с който признава иска за прогласяване недействителността на клаузата за неустойка, но възразява, че е налице злоупотреба с права, като изтъква, че спрямо него са предявени общо девет иска от същия ищец.

С изготвения по делото проект за доклад съдът, като взе предвид изложеното в исковата молба, намери, че са предявени обективно съединени искове в условията на евентуалност. Главен е искът по чл. 55, ал. 1, предл. I ЗЗД вр. с чл. 22 ЗПК, а евентуален положителния установителен иск за прогласяване недействителността оспорената клауза. Това е така, тъй като искът по чл. 55, ал. 1, предл. I ЗЗД е обусловен от наведеното възражение за недействителност на целия договор за кредит, с искане за връщане на **всички недължимо платени суми**. Ако този иск бъде уважен, то за ищеца не би съществувал

правен интерес от установяване на неправомерността на конкретни клаузи от договора. Прие се, че съединяването на отделните искове произтича от естеството на материалните права и търсената защита.

Ищецът, с молба от 06.02.2024 г. сочи, че няма възражения срещу изготвения проект за доклад. С протоколно определение от 06.02.2024 г., съдът обяви проекта за доклад за окончателен и допусна изменение на предявени осъдителен иск, с негово увеличаване до сумата от 163,97 лева.

Съдът, като взе предвид посочените по-горе процесуални действия, съобрази наведените от страните твърдения, оспорвания, доводи, възражения и доказателствата по делото, преценени по чл. 235, ал. 2 ГПК, приема предявения иск по чл. 55, ал. 1, предл. I ЗЗД вр. с чл. 22 ЗПК за допустим и основателен, като съображенията за това са следните:

Установява се от приетите по делото писмени доказателства, най-вече от приетата по делото ССЧЕ, която съдът кредитира изцяло, че между страните е сключен договор за паричен заем/кредит № *****/22.12.2021 г., по силата на който в полза на ищцата е предоставена сумата от 600 лева, платима по погасителен план на месечни погасителни вноски. Страните са договори също така и заплащането на суми под формата на неустойка, ако ищцата не предостави в срок обезпечение на задълженията си по договора.

Установява се от приетата по делото ССЧЕ, че вземанията за неустойка не са включени в ГПР по кредита, като действителният размер на ГПР е 398,87 % на годишна база.

Съдът намира, че процесният договор за потребителски кредит е недействителен на основание чл. 22 ЗПК. Нарушена е разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, според която договорът за потребителски кредит трябва да съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин, като неспазването на това изискване е скрепено с недействителност на договора за кредит. Според чл. 19, ал. 1 ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит.

В случая потребителят е поел задължение за заплащане на възнаграждение за неустойка, което съществено е оскъпило ползвания от него паричен ресурс. Същото по своето естество представлява скрита възнаградителна лихва, водеща до неоправдано от гледище на закона обогатяване за заемодателя. Потребителят е поставен в неравнопоставено положение с оглед невъзможността да влияе на клаузите на договора. Предвидените в него допълнителни плащания заобикалят изискването на чл. 19, ал. 4 ЗПК относно максималния размер на годишния процент на разходите. Преследваната от законодателя цел е потребителят да не бъде поставен в положение, при което договорът се явява свръх обременителен за него, като разпоредбата е императивна, в защита на обществен интерес. Въведеното законодателно ограничение е базирано на това, че потребителят е икономически по-слабата страна, която не може да влияе на съдържанието и клаузите от договора. Ето защо и спрямо потребител не може да бъде договорена клауза, която предвижда, че разходите по кредита, включващи търговската печалба плюс всички останали разходи ще надвишат 50 процента на годишна от база от стойността на кредита.

Следва да се изтъкне, че дори и годишният процент на разходите да е съобразен с изискването на чл. 19, ал. 4 ЗПК, след като в ГПР не фигурира разход, който е следвало да бъде включен, е нарушена разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, доколкото процентът на ГПР в договора следва да отговаря на действително положение, от гл. точка възможността потребителят да направи обоснован и информиран избор дали да встъпи в договорни

отношения или не.

Недействителността по чл. 22 ЗПК е автономно правно понятие, уредено със специални законови разпоредби. Правна последица от нея е, че се дължи размера на непогасената главница, т.е. тя не води до ликвидиране на всички права и задължения по сключения договор и не е приравнена по последици на нищожността на правните сделки. Договорът за кредит продължава да обвързва страните що се касае до задължението за връщане на дадената в заем/кредит сума. Потребителската защита е насочена към ограничаване на възможността за недобросъвестно генериране търговска печалба, а не към ликвидиране на главното задължение за връщане на главницата по кредита.

В разглежданата хипотеза ищцата е заплатила сумата от 784 лева, като има право да иска връщане на разликата над главницата, т.е. сумата от 184 лева. Искът по чл. 55, ал. 1, предл. I ЗЗД обаче е предявен за сумата от 163,97 лева, която следва да се присъди. Тук следва да се изтъкне, че искът за неоснователно обогатяване е един иск, като той обхваща, респ. формира сила на пресъдено нещо, върху всички платени без основание суми по недействителния по см. чл. 22 ЗПК договор за кредит, като е изцяло без значение как отделните плащания са отнасяни в счетоводните записвания на дружеството ответник.

Съдът не дължи произнасяне по предявения в условията на евентуалност иск за признаване за установено, че клаузата на чл. 11 ал. 1 от сключения между страните договор за потребителски кредит е неравноправна (нищожна). Процесуално условие за разглеждане на този би било налице, ако договорът за кредит бе приет за действителен, тъй като само в тази хипотеза ищецът би имал правен интерес от прогласяване недействителността на отделни негови клаузи.

Така мотивиран, РС-К.

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл. 55, ал. 1, предл. I ЗЗД „С. К.“ ООД, ЕИК ***** да заплати на Д. М. Н. , ЕГН *****, с адрес: ***** сумата от 163,97 (сто шестдесет и три лева и 97 ст.), представляваща стойността на недължимо платените суми по недействителния по см. на чл. 22 ЗПК договор за потребителски кредит ***/22.12.2021 г., ведно със законната лихва считано от 14.06.2023 г. – датата на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

Решението подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването му пред ОС-К..

Съдия при Районен съд – К.: _____